

Saksframlegg

Saksnr.: 2024/76 - 12

Dato: 13.05.2024
Saksbehandler: Syrene Ingulfsvann Holmboe

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
117/24	Formannskapet	23.05.2024
121/24	Formannskapet	30.05.2024
	Kommunestyret	

Valg av skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2025 - 31.12.2028

Vedlegg

- 1 Trøndelag fylkeskommune - Valg av skjønnsmedlemmer for perioden 2025-2028
- 2 Oversikt over fordeling av skjønnsmedlemmer pr. kommune - Trøndelag tingrett
- 3 Domstoladministrasjonen - Informasjon om valg av meddommere og skjønnsmedlemmer for perioden 2025-2028
- 4 Forslag på meddommere og skjønnsmedlemmer per 13.05.2024

Relevante dokumenter i saken som ikke er vedlagt

Formannskapets behandling av sak 121/2024 i møte den 30.05.2024:

Behandling

Terje Settenøy (FrP) fremmet følgende omforent forslag til skjønnsmedlemmer:

Nærøysund kommunestyre foreslår følgende personer som skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2025 – 31.12.2028 – antall som skal foreslås er 11:

- Alexander Båfjord
- Tore Holand
- Jan Erik Sørhaug
- Ole-Kristian Haraldsvik
- Frode Setran

- Camilla Maria Vågan
- Trude Laukvik
- Ragnhild Wendelbo Melgård
- Randi Helene Hansen Lauvøy
- Magny Grindvik Blikø
- Torhild Libjå

Votering

Ved avstemming ble omforent forslag fra Terje Settenøy (FrP) enstemmig vedtatt.

Formannskapetets innstilling

Nærøysund kommunestyre foreslår følgende personer som skjønnsmedlemmer for perioden 01.01.2025 – 31.12.2028 – antall som skal foreslås er 11:

- Alexander Båfjord
- Tore Holand
- Jan Erik Sørhaug
- Ole-Kristian Haraldsvik
- Frode Setran
- Camilla Maria Vågan
- Trude Laukvik
- Ragnhild Wendelbo Melgård
- Randi Helene Hansen Lauvøy
- Magny Grindvik Blikø
- Torhild Libjå

Følgende forhold er vurdert

- Lovhjemmel:
 - Lov om skjønn og ekspropriasjonssaker (skjønnspesessloven) § 14
 - Domstoloven kapittel 4 med unntak

Bakgrunn for saken

Etter skjønnspesessloven § 14 skal fylkestinget etter forslag fra tingrettene og kommunestyrene oppnevne et utvalg av skjønnsmemberer for fylket. Utvalget er felles for tingretter, jordskifteretter og lagmannsretten. Valg perioden er den samme som for meddommere, 01.01.2025 – 31.12.2028. Det er departementet som fastsetter antallet, mens selve oppnevningen er det fylkestinget som foretar etter forslag fra tingrettene og kommunestyrene.

Skjønnspesessloven § 14:

I hvert fylke skal det være et utvalg av skjønnsmemberer som oppnevnes av fylkestinget etter forslag fra tingrettene og fra kommunestyrene. Oppnevningen foretas innen 15. oktober året etter hvert kommunestyrevalg, og gjelder for fire år fra 1. januar det påfølgende år. Utvalget skal ha så mange medlemmer fra hvert domssogn som departementet fastsetter. Ved fastsettingen av antallet tas hensyn til hvor mange skjønnssaker det vanligvis er i domssognet.

Ved oppnevningen skal det tas sikte på at utvalget får en allsidig sammensetning, og at de som oppnevnes har kyndighet på et eller flere områder som vanligvis berøres ved skjønn. Reglene i domstoloven § 70, unntatt annet ledd nr. 1 om en øvre aldersgrense, §§ 71 til 74 og § 79 gjelder tilsvarende. Det samme gjelder retten til fritak på grunn av utført tjeneste etter domstoloven § 90 første ledd annet punktum.

Fylkesrådmannen skal innen 1. november året etter hvert kommunestyrevalg sende oppgave over alle skjønnsmemberer i det fylkesvise utvalg til tingrettene og jordskifterettene i fylket og til vedkommende lagmannsrett. Oppgaven skal inneholde fullt navn, adresse, fødselsnummer, eventuell telefon til arbeidsted og privat, stilling og yrke, samt angivelse av hva vedkommende er særlig kyndig i.

Trøndelag fylkeskommune ber i brev, datert 01.03.2024, om forslag på skjønnsmemberer fra Nærøysund kommune innen 23. juni 2024.

Trøndelag tingrett har bedt om at det oppnevnes samme antall fra hver kommune som for forrige periode. Forslagene bør inneholde 20 % flere navn enn det antall som skal velges fra kommunen. For Nærøysund kommune skal det oppnevnes 9 skjønnsmemberer, og med 20 % flere navn enn det antall som skal velges, så blir det 11 skjønnsmemberer som skal foreslås fra Nærøysund kommune.

Domstoladministrasjonen har i brev datert 08.01.2024 gitt kommunene informasjon om valg av bl.a. skjønnsmemberer.

Justis- og beredskapsdepartementet og Domstoladministrasjonen opplyser om at domstolene i liten grad har bruk for skjønnsmedlemmer med «alminnelig kompetanse». Domstolene har behov for skjønnsmedlemmer med kompetanse innen følgende områder:

- Ulike sider av verdifastsettelse, bruk og drift av fast eiendom
- Plan- og reguleringsprosesser
- Bygg- og anleggsvirksomhet
- Økonomi, revisjon og regnskap
- Jord- og skogbruk

Trøndelag jordskifterett har meldt inn særlig behov for skjønnsmedlemmer med kompetanse innen:

- Arealplanlegging
- Landbruk
- Reindrift
- Entreprenørvirksomhet

Oppnevning av sammensetning av utvalget reguleres i skjønnsprosessloven § 14, 2. ledd

Kriteriene i domstolloven § 70 som gjelder for utvalget av skjønnsmedlemmer er disse:

Den som velges, må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, og for øvrig være personlig egnet til oppgaven.

I tillegg må vedkommende

- 1. være over 21 år, ved valgperiodens start,*
- 2. ikke være fradømt stemmeretten i offentlige anliggender,*
- 3. ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkurskarantene,*
- 4. stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og*
- 5. være statsborger i Norge eller et annet nordisk land, eller ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen*

Krav til den som velges er videre nedfelt i domstolloven § 71 og 72:

§71 Utelukket fra valg på grunn av stilling er:

- 1. Stortingets representanter og vararepresentanter,*
- 2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor,*
- 3. statsforvaltere og assisterende statsforvaltere,*
- 4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene,*
- 5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet,*

6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre,
7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fengselsskolen,
8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger,
9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget.

§ 72 Utelukket fra valg på grunn av vandel er:

1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år,
2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven § 40 eller §§ 62 til 65,
3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig,
4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig,
5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig eller vedtakelsen,
6. den som har fått betinget påtaleunndlatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig.

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd.

Kommunen plikter å kontrollere at kandidatene oppfyller vilkårene etter §§ 70-72, jfr. § 73:

§ 73 Kommunen skal kontrollere at ingen velges i strid med §§ 70-72.

For kontroll etter § 72 kan det foretas vandelsvurdering etter reglene i politiregisterloven § 45.

Fritak kan kreves dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller dersom man har vært medlem av et utvalg av lagrettemedlemmer eller meddommere i to perioder tidligere, jfr. domstolloven § 74.

§ 74 En person kan kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av et utvalg av lagrettemedlemmer eller meddommere i to perioder tidligere.

Avgjørelse om fritak treffes av kommunen.

Noen domstoler har gitt uttrykk for at den øvre aldersgrensen på 70 år, som gjelder ved valg av meddommere, også bør være veiledende ved valg av skjønnsmedlemmer, selv om den formelt sett ikke gjelder for skjønnsmedlemmer.

Domstoladministrasjonen fremhever også at skjønnsmedlemmer helst bør være yrkesaktive, og at de bør være i stand til å delta på befaringsferder, i enkelte saker i ulent terreng. Med bakgrunn i domstolenes arbeidsmåter, er det også en fordel om skjønnsmedlemmene har en viss digital kompetanse.

Jordskifterettene ønsker at personer som velges som meddommere i jordskifterettene også foreslås av kommunen som skjønnsmedlem.

Saksopplysninger

For å sikre en mest mulig allsidig sammensetning av meddommer, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen, har kommunen oppfordret allmennheten til å foreslå kandidater til valget, jfr. § 67 i domstolloven.

Det har vært annonsert på kommunens hjemmeside og facebook, omtale i lokalavisen, tilskrevet tidligere valgte meddommere, med forespørsel om en ny periode, samt at det er sendt brev til et utplukk av unge fra manntallet, født 1991-2003.

Det er kommet inn en del forslag med de tiltakene som er gjort ovenfor, som vedlegges i saken (vedlegg 4).

Ifølge brev, datert 01.03.2024, fra Trøndelag fylkeskommune, skal forslagene på skjønnsmedlemmer sendes dem innen 23.06.2024. I en e-post av 08.05.2024 har vi fått bekreftet at det går fint å sende det så snart som mulig etter behandlingen i kommunestyret.

Kommunedirektørens vurdering

Da dette er et valg som kommunestyret selv skal forestå, så fremmer ikke kommunedirektøren forslag til innstilling.

Konklusjon/ Tilråding

Ifølge brev, datert 01.03.2024, fra Trøndelag fylkeskommune skal det fra Nærøysund kommune foreslås 9 skjønnsmedlemmer. Da det ønskes at forslag bør inneholde 20 prosent flere navn enn det antall som skal velges fra kommunen, så bør Nærøysund kommune foreslå 11 skjønnsmedlemmer. Valg gjøres iht. bestemmelser i skjønnsprosessloven § 14.

Vervet er en borgerplikt, så det er i prinsippet ikke nødvendig å spørre kandidatene om de er villige til å ta valg, men for å unngå store mengder fritakssøknader, så er det i praksis behov for en viss forhåndskontakt.

Utvalgssakens nummer: 2024/76 - 12

Nærøysund kommune, 13.05.2024

Karl-Anton Swensen
kommunedirektør